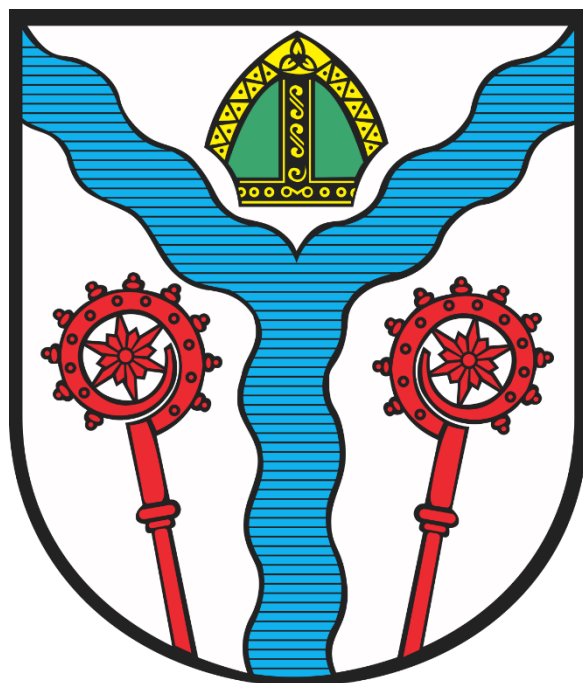


SPRAWOZDANIE
za rok 2022

Z REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I OPIEKI NAD DZIECKIEM
W GMINIE KARLINO
NA LATA 2021 - 2023



Karlino, marzec 2023 r.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Karlino na lata 2021 – 2023 ustanowiony został uchwałą nr XXX/310/21 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 stycznia 2021 roku. Realizacja zadań w powyższym obszarze odbywa się na podstawie art. 176 pkt. 1 w zw. art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447).

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz tworzeniu optymalnych warunków dla prawidłowego rozwoju i opieki nad dziećmi. Adresatami działań są mieszkańcy gminy Karlino – dzieci, rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nie funkcji opiekuńczych.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych działań służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu.

Cel szczegółowy I

Zapewnienie wsparcia socjalnego

Przyznawanie pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobą uprawnionym do alimentów oraz ustawą o świadczeniach wychowawczych, dożywianie dzieci, wydawanie skierowań do organizacji zajmujących się pomocą żywnościową np. PCK, nawiązanie współpracy z Bankiem Żywności w celu wydawania żywności potrzebującym mieszkańcom gminy Karlino oraz organizowania warsztatów promujących zdrowy styl życia, współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania.

Do świadczeń pieniężnych należą:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,

- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd (świadczenie wypłacane bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz bez konieczności wydania decyzji administracyjnej),
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku stwierdzenia marnotrawienia środków finansowych lub bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, świadczenia pomocowe realizowane są w formie bezgotówkowej. Realizacja przyznanych zasiłków odbywa się w sklepach na terenie miasta i gminy.

W 2022 roku pomocą społeczną w postaci różnego rodzaju świadczeń pieniężnych i rzeczowych objęto w gminie 476 rodzin tj. 1336 osób. Wiele z tych osób korzysta z pomocy w postaci: pracy socjalnej, poradnictwa, załatwiania spraw w urzędach, sądach, orzecznictwie do spraw niepełnosprawności, ustalenia uprawnień do rent, emerytur. Ponadto przeprowadzamy wywiady środowiskowe oraz wywiady alimentacyjne dla innych ośrodków, policji, sądów i instytucji.

Do zadań własnych samorządu gminy należą zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, są to m.in.: zasiłki okresowe i celowe, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, zapewnienie posiłku, schronienia, ubrania, dożywianie, praca socjalna.

Tabela nr 1. Powody przyznawania pomocy w roku 2022

	2022
--	------

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	186	591
Sieroctwo	0	0
Bezrobocie	161	514
Długotrwała choroba	45	120
Niepełnosprawność	23	40
Bezdomność	15	48
Alkoholizm	16	40
Bezradność opiekuńczo wychowawcza prowadzenia gospodarstwa domowego	20	108
w rodziny tym: niepełne	10	36
rodziny wielodzietne	7	60
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	170
w tym: wielodzietność	20	143
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	5	9
Sytuacja kryzysowa	5	19
Zdarzenie losowe	3	13

Źródło: opracowanie własne

Na realizację zadań z pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano ogółem: **2.652.143,24 zł**

Tabela nr 2 Wykonanie wydatków przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z podziałem na źródła finansowania.

L.p.	Źródło finansowania	Kwota
1	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	10.484.704,62
2	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	992.199,59
3	Środki własne	4.094.600,84
4	Środki na finansowanie wydatków Funduszu Pomocy	1.153.360,67
5	Środki na finansowanie wydatków Funduszu Przeciwdziałania COVID 19	2.818.320,00
RAZEM		19.543.185,72

Źródło: opracowanie własne

W roku sprawozdawczym Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził także postępowania w zakresie świadczeń rodzinnych. Rok 2022 obejmuje dwa okresy zasiłkowe: od 01.11.2021 do 31.10.2022 tzw. stary okres zasiłkowy 2020/2021 i od 01.11.2022 r. nowy okres zasiłkowy 2022/2023.

W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przyjęliśmy od obywateli Ukrainy **55** wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego, **2** wnioski o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego oraz **1** wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego.

Od 01.01.2022 r. zmieniła się wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, które zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 października 2021 r. w sprawie kwoty świadczenia na rok 2022 wyniosło 2.119,00 zł miesięcznie. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę do ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna od dnia 01.11.2018 r. kwoty kryteriów dochodowych nie uległy zmianie i wynoszą:

- w przypadku zasiłku rodzinnego – 674,00 zł na osobę miesięcznie (jeśli w rodzinie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne – 764,00 zł);
- w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego – 764,00 zł na osobę miesięcznie;
- w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka żywego – 1 922,00 zł na osobę miesięcznie.

W okresach zasiłkowych 2021/2022 i 2022/2023 nadal obowiązuje zasada „złotówka za złotówkę”, która pozwala na przyznanie zasiłku rodzinnego w przypadkach przekroczenia kryterium dochodowego w rodzinie, w wysokości pomniejszonej o kwoty przekroczenia dochodu. Zmiana na „złotówka za złotówkę” lub przejście z mniejszych świadczeń na świadczenia w pełnej wysokości może nastąpić w trakcie trwania okresu zasiłkowego. Wysokość świadczenia przyznanego tą metodą nie może być mniejsza niż 20,00 zł.

Do dnia 31 grudnia 2022 roku świadczenia rodzinne wypłacano **514** rodzinom. Ogólna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych wyniosła 4.074.082,26 zł i 65 839,00 dla uchodźców Ukrainy.

Wypłacono:

- **301** rodzinom (w tym 38 z Ukrainy) zasiłki rodzinne na łączną kwotę 782 130,43 zł;
- **17** rodzinom przyznano jednorazowe dodatki w wysokości 1000 zł z tytułu urodzenia dziecka na łączną kwotę 15 207,49 zł;
- **9** rodzinom dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł na łączną kwotę 52.207,05 zł.
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka otrzymywało **27** rodzin w łącznej kwocie 74 025,83 zł;

- dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i kolejne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego dla **109** rodzin (w tym 6 z Ukrainy) w łącznej kwocie 174 754,17 zł;
- **41** rodzin (w tym 1 z Ukrainy) otrzymywały dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na łączną kwotę 48 826,11 zł;
- 428 dzieci w **220** rodzinach (w tym 12 z Ukrainy) otrzymało jednorazowe dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł) w kwocie 40 739,20 zł;
- **76** rodzin skorzystało z dodatków z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na kwotę 48 443,62 zł;
- **260** osobom (w tym 2 z Ukrainy) zasiłki pielęgnacyjne z tytułu niepełnosprawności oraz 3 osoby z tytułu ukończenia 75 roku życia na kwotę 651 060 zł;
- **105** rodzin (w tym 1 z Ukrainy) miały uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego. Łącznie wypłacono świadczeń na kwotę 2 397 001 zł;
- specjalny zasiłek opiekuńczy pobierała 1 rodzina na łączną kwotę 3 100,00 zł;
- **45** rodzinom wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka żywego w wysokości 1 000 zł w łącznej kwocie 45 000,00 zł;
- **32** osoby korzystały ze świadczenia rodzicielskiego na łączną kwotę 181 091,00 zł

Referat opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne i emerytalno-rentowe 106 osobom (w tym 1 z Ukrainy) otrzymującym świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy w łącznej kwocie 674 706 zł.

Od 1 stycznia 2017 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, przyznawanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W okresie sprawozdawczym udzielono informacji o świadczeniu 5 osobom i wypłacono 3 zasiłki w łącznej kwocie 12 000,00 zł.

Innymi świadczeniami wypłacanymi na rzecz rodzin z dziećmi są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **900,00zł**. Od 01.10.2020 wprowadzono mechanizm złotówka za złotówkę w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego.

Okres świadczeniowy w funduszu alimentacyjnym każdego roku trwa od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. 2 dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Organ właściwy wierzyciela wydaje, po zakończeniu okresu świadczeniowego lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. wydano łącznie 119 decyzje w tym:

- 9 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 90 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- 20 inne decyzje (odmowne, uchylające, wstrzymujące, zmieniające).

W okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 619 692,22 zł.

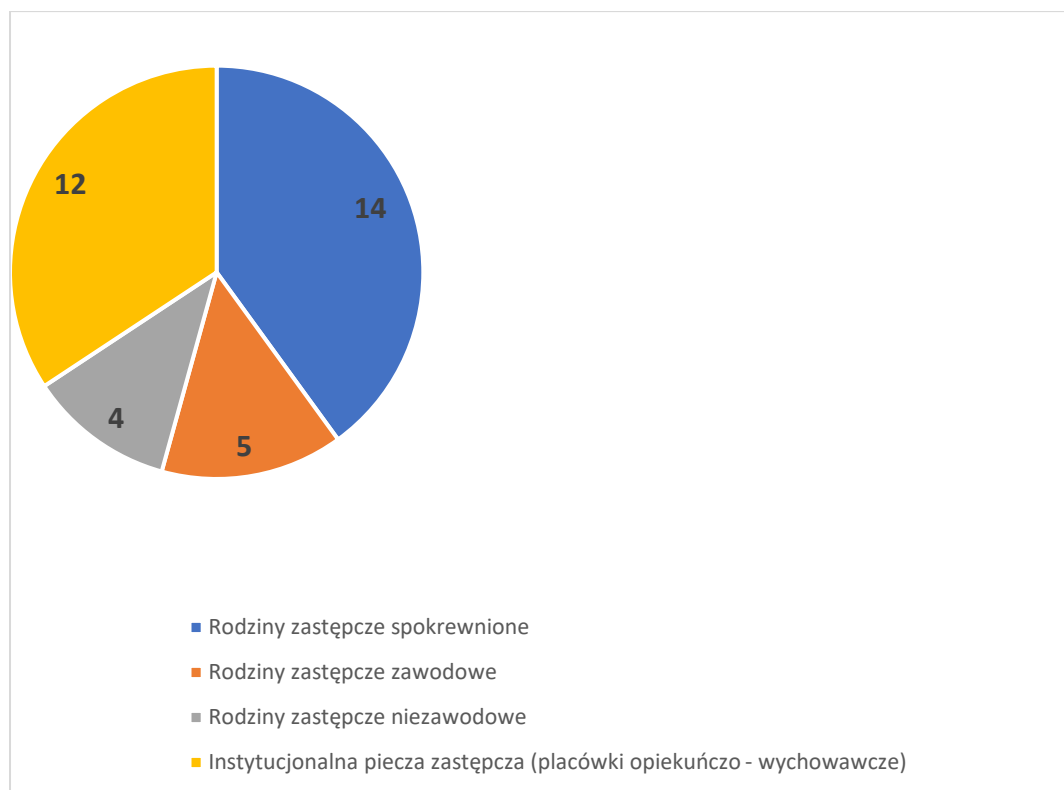
Dożywianie dzieci.

W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” z pomocy w postaci posiłków szkołach, w 2022 r. skorzystało 33 dzieci. Z programu mogą skorzystać także osoby dorosłe. W 2022 r. sfinansowano zakup posiłków dla 88 osób. W przypadku osób mających problemy z poruszaniem się posiłki dostarczano do ich miejsca zamieszkania. Na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 r. wydatkowano łączną kwotę 177.739,99 zł. W ramach programu wypłacane są także zasiłki celowe na sporządzanie posiłków. Dodatkowo w 2022 r. w związku z wojną w Ukrainie przyznawane były także, posiłki dla dzieci uchodźców z Ukrainy. W 2022 r. sfinansowano zakup posiłków dla 58 osób. Posiłki przez pierwsze dwa miesiące przyznawane były na zasadach przedstawionych w Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego). Po upływie tego okresu posiłki przyznawane były na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dodatkowo, Gmina Karlino nawiązała współpracę z Kościołem Starokatolickim, który we współpracy z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Karlinie, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa dystrybuował żywność wśród mieszkańców gminy.

Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Gmina Karlino ponosi odpłatność za dzieci, które umieszczone są w pieczy zastępczej. W 2022 roku w pieczy zastępczej umieszczonych zostało dwoje dzieci z gminy Karlino. Na dzień 31.12.2022 roku w pieczy zastępczej przebywało 35 dzieci z gminy Karlino. Jest to o 3 dzieci mniej niż w 2021 roku. Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z uwzględnieniem podziału na pieczę zastępczą typu rodzinnego oraz instytucjonalnego. W pieczy instytucjonalnej w roku 2022 przebywało **12** dzieci, w rodzinnej – **23** dzieci.

Wykres 1. *Liczba dzieci z gminy Karlino przebywających w pieczy zastępczej, z uwzględnieniem rodzaju pieczy.*



Źródło: Opracowanie własne

Do głównych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej z terenu Gminy Karlino w 2022 roku można zaliczyć dysfunkcjonalność rodziny biologicznej wynikającą z uzależnień występujących w rodzinach, tj. alkoholizm, narkomania.

Kolejnymi przyczynami na przestrzeni lat są:

- zaniechania rodziców względem dzieci,
- porzucenia dzieci,
- choroby psychiczne rodziców,
- znęcanie się nad dziećmi.

Dzieci umieszczane są w pieczy zastępczej zawsze na podstawie wyroku Sądu Rodzinnego. W przypadku spokrewnionych rodzin zastępczych to zazwyczaj dziadkowie lub wujostwo występują do Sądu o powierzenie im tej funkcji. Na podstawie Postanowienia Sądu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie obciąża gminę kosztami pobytu dzieci w pieczy zastępczej tj:

- w pierwszym roku pobytu 10% wydatków na opiekę i wychowanie,
- w drugim roku pobytu 30% wydatków na opiekę i wychowanie,
- w trzecim i kolejnych 50% wydatków na opiekę i wychowanie.

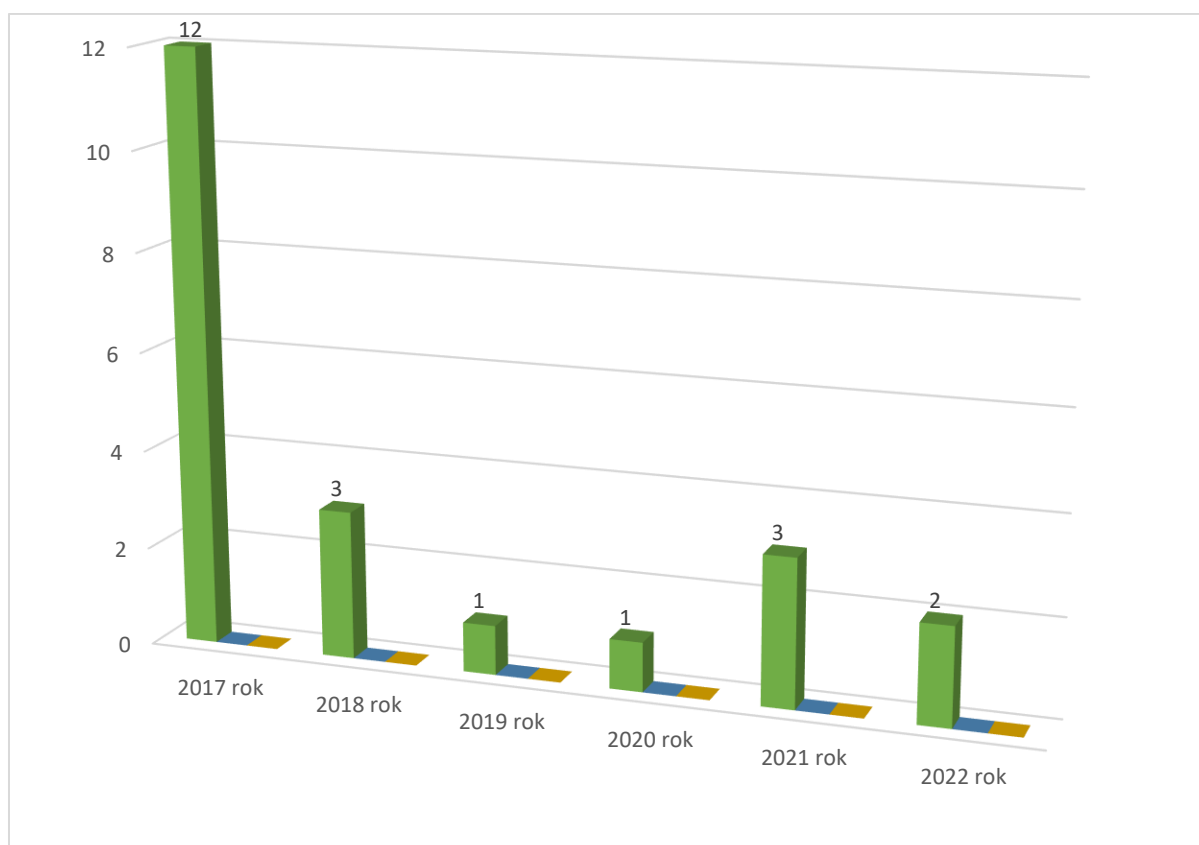
Tabela nr 3. Środki finansowe za rok 2022 na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

L.p.	Zadanie	Kwota
1	Opłaty z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej	442.111,24
2	Wspieranie rodziny - zatrudnienie 2 asystentów rodziny	128.794,77
RAZEM		570.906,01

Źródło: opracowanie własne

Należy zauważyć, że w 2021 r. koszty pobytu dzieci przebywających w pieczy zastępczej, ponoszone przez Gminę Karlino wynosiły 464.329,40, tj. o 22.218,16 zł więcej niż w 2022 r. W 2022 roku z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 2 dzieci. Zostały one umieszczone po śmierci jednego z rodziców, gdyż drugi sam nie był w stanie podołać opiece nad nimi. Pomimo tego, że w 2022 roku umieszczono 2 dzieci w pieczy zastępczej, na przestrzeni lat widać spadek umieszczeń. Poniższy wykres obrazuje liczbę umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres nr 2. Liczba umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017 – 2022.



Źródło: opracowanie własne.

W ostatnich latach zauważalny jest spadek umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej. Jest to m.in. wynik pracy prowadzonej w rodzinach przez asystentów rodziny. Wspólnie z rodziną zakładają cele do wypracowania, które są realizowane krok po kroku. Należy zaznaczyć, że aż w 7 rodzinach (w 2022 r.) istniało realne zagrożenie umieszczenia dzieci w 2022 w pieczy zastępczej. Jest to dużo więcej niż w poprzednim roku sprawozdawczym. W 2021 r. takie zagrożenie było tylko w trzech rodzinach. Asystenci nadal pracują nad poprawą funkcjonowania rodzin oraz utrwalania już nabytych umiejętności przez rodziców. Jest to długa i żmudna praca, która w efekcie prowadzi do pozostania dzieci w rodzinie biologicznej a także do powrotu do rodzin biologicznych dzieci, przebywających obecnie w pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy II

Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, ochronie. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

Przydzielanie asystenta rodziny

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karlinie realizuje zadania wytyczone przez **ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**, która została uchwalona ... „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i w wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”... oraz przez **ustawę z dnia 04 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie rozdziela kompetencje gminy i powiatu w ten sposób, że do zadań powiatu przypisuje się organizację pieczy zastępczej, zarówno w obszarze rodzinnym jak i instytucjonalnym, natomiast do zadań własnych gminy przypisuje się pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych lub też rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin, wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze gmina podejmuje działania zmierzające do zapewnienia wsparcia, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli funkcji rodziny,

- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przezwyciężaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Do zadań asystentów rodziny należy m.in.

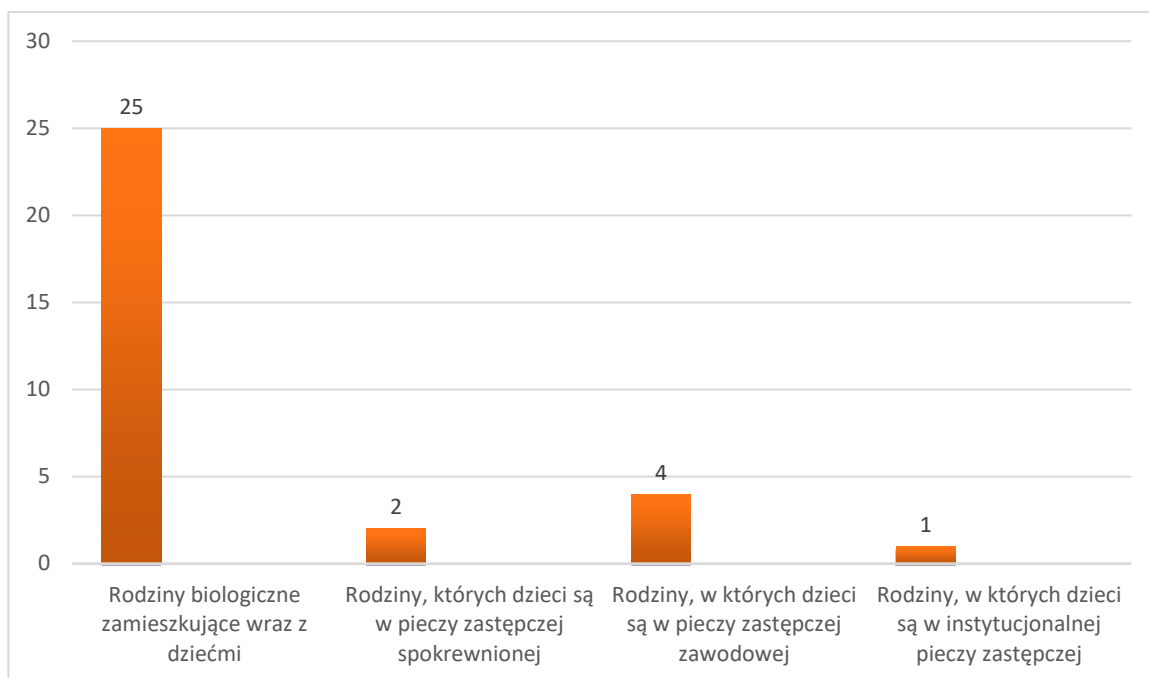
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;

- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Z każdą rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny opracowywany jest plan pracy z rodziną, w którym określa się cele, działania jakie powinna zrealizować rodzina, z którą prowadzona jest praca. Asystenci rodziny w ramach swoich obowiązków uczestniczą w ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Oceny takie odbywają się w przypadku dzieci do 3 roku życia, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż raz na pół roku. W 2022 r. asystenci rodziny uczestniczyli w ocenach, które odbywały się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie, w Wiosce Dziecięcej Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce w Polsce – Program SOS Wiosek Dziecięcych Karlino. Z uwagi na ogłoszony stan pandemii część ocen przeprowadzana była z udziałem środków telekomunikacyjnych. W 2022 r. na terenie gminy Karlino nie było żadnej rodziny wspierającej.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Karlinie w 2022 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy byli zatrudnieni na umowę o pracę na czas nieokreślony. Współpracowali oni w sumie z 32 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W większości były to rodziny biologiczne, które zamieszkują wraz z dziećmi. Wsparciem objęte były także rodziny, które miały dzieci umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin biologicznych objętych wsparciem asystenta rodziny, z uwzględnieniem rodzaju pieczy zastępczej, w jakiej przebywają dzieci.

Wykres nr 3. Typy rodzin objęte wsparciem asystenta rodziny w 2022 roku.



Źródło: opracowanie własne

Wiele rodzin podniosło się z kryzysu i tworzą spójny, kochający dom dający dzieciom poczucie bezpieczeństwa w każdej sferze. Uchroniło to od odizolowania dzieci od rodzin biologicznych i środowiska rodzinnego. Dzięki pracy wiele z nich nie zostało umieszczonych przez Sąd w pieczy zastępczej, mimo, że były ku temu wskazania, a nawet już wydane zostały postanowienia tymczasowe. Dzięki wspólnym działaniom rodzin i asystentów udało się cofnąć Postanowienia tymczasowe i dzieci nadal są pod opieką rodziców a w rodzinach prowadzona jest praca nad poprawą funkcjonowania rodziny. Asystenci prowadzili także pracę z rodzinami na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Istnieją realne szanse na powrót 6 dzieci do domu rodzinnego.

Dodatkowo w 2022 r. na ośrodki pomocy społecznej w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie nałożony został dodatkowy obowiązek a mianowicie monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych pod opieką opiekunów tymczasowych. Opiekun tymczasowy reprezentuje dziecko przed sądami i organami, sprawuje opiekę nad dzieckiem oraz nad jego majątkiem (art. 25. ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa). Opiekunem może być krewny dziecka, powinowaci lub inne osoby dające rękojmię

należytego wykonywania obowiązków opiekuna. Opiekunem tymczasowym może być także obywatel Ukrainy pod opieką, którego dziecko przekroczyło granicę RP. Na terenie gminy Karlino sąd ustanowił 14 opiekunów tymczasowych (w tym 6 opiekunów tymczasowych którzy sprawowali pieczę zastępczą nad małoletnimi jeszcze na terenie Ukrainy). Opieką tymczasową objętych było 59 dzieci (w tym: 31 dzieci, które przybyły na teren RP pod opieką innych osób niż rodzice biologiczni i 28 dzieci, które już na Ukrainie przebywały w pieczy zastępczej).

Tworzenie świetlic i placówek wsparcia

Na terenie gminy Karlino, od 2010 r. realizowany jest Program Umacniania Rodziny realizowany przez Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce – Program SOS Wiosek Dziecięcych Karlino. Stowarzyszenie prowadzi na terenie gminy Karlino dwie placówki wsparcia dziennego, tj. placówkę w Mierzynie oraz placówkę w Karlinie. Ponadto w ramach Programu Umacniania Rodziny podejmowane były także następujące działania:

- Prowadzenie systematycznej, bezpośredniej obserwacji dziecka oraz ocena aktualnej sytuacji wychowanków w celu ukierunkowania pracy dydaktycznej oraz opiekuńczej i wychowawczej.
- Wzbudzanie zainteresowań nauką szkolną, motywowanie do uczenia się, wyrabianie poczucie obowiązku szkolnego, poprzez rozmowy, pogadanki.
- Współpraca z pedagogami szkolnymi, (konsultacje, spotkania indywidualne) służące efektywnej organizacji pomocy w nauce dzieciom z trudnościami szkolnymi.
- Organizacja zajęć edukacyjnych (odrabianie lekcji - codziennie min. 2h pracy w PWD) oraz dodatkowych zajęć mających na celu podniesienie umiejętności szkolnych i uzupełnianie zaległości szkolnych – praca bezpośrednia – dziennik zajęć
- Organizacja kursów dla dzieci
- Zajęcia kulinarne „eko wypieki”
- Zajęcia językowe – zajęcia z języka angielskiego dla dzieci i młodzieży
- Zajęcia z majsterkowania „zrób to sam”
- Warsztaty socjoterapeutyczne

- Warsztaty florystyczne
- Warsztaty sensoplastyczne
- Organizacja zajęć dla dzieci w PWD mających na celu rozwijanie uzdolnień i predyspozycji dzieci, sprzyjanie intelektualnemu rozwojowi dziecka oraz organizację czasu wolnego. Realizacja zgodnie z konspektem zajęć: plastyczno- technicznych, sportowych, kulinarnych, teatralnych, tanecznych, komputerowych, wokalnych.
- Celebrowanie świąt i dni okolicznościowych oraz podtrzymywanie tradycji – organizacja wspólnych urodzin dla dzieci raz, spotkanie wigilijne.
- Edukacja zdrowotna: udział dzieci w kursie „eko wypieków” oraz w zajęciach profilaktycznych, regularne motywowanie do przestrzegania zasad higieny –dezynfekcja rąk - dziennik zajęć
- Motywowanie do udziału w konkursach: zorganizowano zawody wędkarskie, konkurs masterchef, udział dzieci w konkursie organizowany przez Fundację In-Spe- konkurs ekologiczny
- Edukacja zasad bezpieczeństwa: zajęcia, konsultacje, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa;
- Edukacja dzieci w zakresie Polityki Ochrony Dziecka: odbyły się warsztaty dot. Praw Dziecka;
- Warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży: warsztaty psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne
- Warsztaty z dietetykiem
- Warsztaty fotograficzne

Ponadto w 2022 r. odbyły się następujące wycieczki:

- 3 wyjazdy do Multikina w Koszalinie
- 2 wyjazdy na wrotkowisko w Kołobrzegu
- 3 wyjazdy do Play Parku w Koszalinie
- Wyjazd do parku linowego w Kołobrzegu
- Rejs statkiem w Kołobrzegu
- Park Owadogigant w Lubnicy
- Wyjazd do parku rozrywki Pomerania
- Wycieczka dzieci do pizzerii i kręgielni w Homanit Arena w Karlinie z okazji Dnia Pizzy.

Dzieci objęte Programem Umocniania Rodziny miały możliwość spożywania posiłków w placówkach wsparcia dziennego. Dodatkowo, rodziny objęte Programem Umocniania Rodzin objęte były wsparciem specjalistów, tj. pracownika socjalnego, wychowawcy. W ramach Programu prowadzone były także zajęcia psychoedukacyjne oraz osoby zainteresowane miały możliwość skorzystania z wsparcia psychologa.

Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami

W ramach realizacji zadań z zakresu wspierania dziecka i rodziny Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karlinie współpracuje z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami. Korzystając z wzajemnych doświadczeń tworzymy wiele wspólnych inicjatyw niesienia pomocy osobom tego potrzebującym. Zarówno instytucjonalne oddziaływanie jak i szeroko rozumiany ruch wolontarystyczny w pełni wpisuje się w działania pomocy społecznej na terenie naszej gminy. Do naszych partnerów należą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie;
- Karliński Ośrodek Kultury;
- Sąd Rejonowy;
- Fundacja Green Europe;
- Stowarzyszenie Aktywnego Wspierania Gospodarki z siedzibą we Wrocławiu,
- Komenda Powiatowa Policji w Białogardzie;
- Straż Miejska w Karlinie;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- Sołtysi sołectw Gminy Karlino;
- Szkoły Podstawowe w Gminie Karlino;
- Zespół Szkół w Karlinie;
- Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Karlinie;
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychowie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie;
- Kościół Starokatolicki;

- Parafia Rzymskokatolicka św. Michała Archanioła w Karlinie;
- Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej – oddział w Karlinie;
- Administracja Budynków Komunalnych;
- Administracja KTBS w Karlinie;
- osoby prywatne.

W pracy z rodzinami niezwykle ważna jest współpraca ze szkołami a także Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce w Polsce – Program SOS Wiosek Dziecięcych Karlino, które oprócz zadań z zakresu wspierania dziecka i rodziny realizuje zadania z obszaru pieczy zastępczej.

Systematyczny monitoring środowiska rodzinnego poprzez pracę socjalną, wywiady środowiskowe

Pracownicy socjalni Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karlinie na bieżąco prowadzą rozeznanie sytuacji rodzin – podopiecznych Ośrodka. Szczególnym nadzorem obejmowane są rodziny z dziećmi wskazane, jako zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Prowadząc rozeznanie i diagnozując sytuacje rodziny będących pod opieką MGOPS stale współpracowały z asystentami rodzin oraz innymi podmiotami z terenu miasta Karlino, realizując swoje zadania statutowe wobec rodzin, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, Komisariatem Policji i kuratorami społecznymi oraz zawodowymi.

Wiele z tych osób korzysta z pomocy w postaci: pracy socjalnej, poradnictwa, załatwiania spraw w urzędach, sądach, orzecznictwie do spraw niepełnosprawności, ustalenia uprawnień do rent, emerytur. Ponadto przeprowadzamy wywiady środowiskowe oraz wywiady alimentacyjne dla innych ośrodków, policji, sądów i instytucji. W 2021 r. przeprowadzono 665 wywiadów środowiskowych na potrzeby Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karlinie. Z uwagi na ogłoszony stan pandemii część wywiadów środowiskowych przeprowadzanych była za pośrednictwem rozmów telefonicznych.

Organizowanie pomocy prawnej, psychologicznej rodzinom tego wymagającym

Pomoc prawna i psychologiczna w roku 2022 świadczona była przez Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce – Program SOS Wiosek Dziecięcych Karlino.

Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie

W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie działania prowadzi Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Jest to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie. Działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Celem działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany został zarządzeniem nr Og.0052.52.2011 Burmistrza Karlina dnia 6 maja 2011 roku.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu gminy Karlino, są to przedstawiciele:

- Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Szkoły Podstawowej,
- Zespołu Szkół,
- Policji,
- Sądu Rejonowego w Białogardzie,
- Służby Zdrowia, ,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki Wsparcia Dziennego Stowarzyszenia SOS Wioski Dziecięce w Polsce, Program Karlino.

Ważnym elementem pracy Zespołu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do ofiar przemocy w rodzinie jak i sprawców, oraz świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz w problemy współistniejące.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się po wpłynięciu Niebieskiej Karty do przewodniczącego ZI. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się po wpłynięciu Niebieskiej Karty do przewodniczącego ZI.

W roku 2022, posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbyły się 14 razy, w tym 14 Posiedzeń w trybie interwencyjnym. Z uwagi na pandemię COVID-19, posiedzenia Zespołu do dnia 27.04.2022 r. odbywały się za pomocą środków komunikacji zdalnej

(rozmowa telefoniczna). Od 25.05.2022 r. posiedzenia odbywają się w formie stacjonarnej. W okresie od stycznia 2022 r. do grudnia 2022 r. wszczęto 15 procedur Niebieskiej Kart (o 10 mniej niż w roku 2021), 15 procedur zostało zakończonych. Na dzień 31.12.2022 r. w realizacji było 8 formularzy Niebieskich Kart. Powołano 15 grup roboczych, które spotkały się 45 razy. Wsparciem Zespołu objętych było 59 osób. Program dla Gminy i Miasta Karlino na lata 2021-2026 został wdrożony Uchwałą Nr XXX/309/21 Rady Miejskiej w Karlinie z dnia 29 stycznia 2021 r.

Do głównych zadań instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy należy:

- systematyczne zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją, które realizowane są w szkołach na terenie gminy Karlino i przewidziane w programach profilaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych,
- promowanie nieagresywnych zachowań w mediach,
- wspieranie ofiar przemocy,
- zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie,
- dystrybucji materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy III

Wspieranie rodzin biologicznych odzyskiwaniu zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczych i wychowawczych, umożliwienie powrotu dzieci z pieczy zastępczej. Dążenie do reintegracji rodziny

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Karlinie w 2022 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. Współpracowali oni w sumie z 32 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W większości były to rodziny biologiczne, które zamieszkują wraz z dziećmi. Wsparciem objęte były także rodziny, które miały dzieci umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Organizowanie grup wsparcia

W 2022 r. w ramach działalności Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Karlinie nie funkcjonowała żadna grupa wsparcia.

Cel szczegółowy IV

Wsparcie oraz opieka osób starszych, samotnych

Wsparcie oraz opieka wobec osób starszych i samotnych

W ubiegłym roku w domach pomocy społecznej przebywało 26 mieszkańców gminy Karlino. W związku z pobytem w domu pomocy społecznej mieszkańcy ponoszą odpłatność w wysokości 70 % dochodów netto. Pozostałą część wnoszą odpowiednio członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (zstępni przed wstępnymi) oraz gmina Karlino. Miesięczny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej wynosił od 4468,45 zł (DPS w Białogardzie) do 5 668,82 zł (DPS w Darskowie) miesięcznie.

Z usług opiekuńczych w 2022 r. skorzystało 26 mieszkańców gminy Karlino. Usługi świadczone były przez opiekunki zatrudnione na umowę o pracę w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Karlinie.

Od kilku lat zauważalny jest proces starzenia się społeczeństwa i w latach najbliższych lokalna polityka społeczna powinna rozwijać się w kierunku zapewnienia wsparcia osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodzin

1. Zabezpieczenie środków finansowych na potrzeby realizacji poradnictwa specjalistycznego dla rodzin,
2. Zwiększenie albo utrzymanie na minimum dotychczasowym poziomie placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie gminy Karlino,
3. Zabezpieczenie środków finansowych na utworzenie rodzin wspierających,
4. Zabezpieczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny i innych pracowników pracujących w obszarze wspierania rodziny.